

Akademický rok 2018/2019

Bakalářská práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Jana Hrádková

Název práce: Space Race

Slovní hodnocení:

Každá kniha, stejně jako každá raketa potřebuje ke svému startu hodně silný motor. Jana se rozhodla nešetřit palivem a vzít na sebe většinu rolí, které jsou při tvorbě knihy potřeba. Načetla spoustu literatury, vytvářela vlastní rešerše, sbírala obrazový materiál, psala, editovala a nakonec i celou knihu graficky upravila. To všechno s ambiciózním plánem shrnout jeden z největších příběhů druhé poloviny 20. století. Nabídnout pokud možno ideologicky nezatížený, vyrovnaný a srozumitelný pohled na události související s lidskou snahou o dobytí vesmíru — to je pozice, ve které je velmi jednoduché stratit orientaci, podlehnout bezbřehosti obsahu, nebo naopak obsah usurpovat příliš silnou představou o výsledné formě knihy.

Janina práce na knize byla i přes zmiňovaný objem od začátku naprosto cílevědomá a strukturovaná. Pracovala podle daného časového rámce, který i přes některé obtíže ukočírovala tak, že nyní můžeme listovat v téměř dvousetstránkové knize. V knize, kde všem svým pozicím dostala více než důstojně.

Výsledek představuje události související s dobýváním vesmíru skrze fascinující příběhy dvou konkrétních konstruktérů, géniů, zapálených workoholiků a vzájemných soupeřících lidí, kteří pro svůj zájem obětovali vše a pro naplnění svých vizí neváhali udělat o nic méně — Vehrnera Von Brauna a Sergeje Pavloviče Koroljova.

Rivalita obou aktérů i časový rámeček příběhu je reprezentován základním layoutem knihy. Ten je konstruován jako lineární časová osa, důsledně horizontálně členěna mezi obě mocnosti — USA a SSSR. Do tohoto časově-mocenského rozdělení jsou podle své důležitosti vsazovány jednotlivé události. Přímost této strategie narušují pouze dovysvětlující dvojstránkové medailonky a proklady na barevných papírech.

Příběh je na ose uvozen prvním odpalem rakety V-2 v roce 1936 (konstruována Von Braunem) a smlouvou mezi USA a Ruskem z roku 1996 o nákupu 50 ks motorů s uzavřeným cyklem (začátek oficiální spolupráce).

Určité zpřítomnění historického příběhu pak nalezneme v kapitole o vesmírném smetí — ta dobývání vesmíru staví pod optiku současného uvažování o udržitelnosti a ekologických dopadech lidského konání.

V knize se tak podařilo vytvořit jasnou strukturu, která však netrpí přílišnou demagogií a je pro čtenáře dramaturgicky zajímavá.

V grafické koncepci nakonec Jana opustila od divokého a přebytečného tvarosloví prezentovaného v původním návrhu a přiklonila se k věcnému zpracování, které rozehrává pomocí motivu geometrické hvězdy. Ta se někde stává ozdobou, v drtivé většině případů je však součástí funkční navigace.

Rád bych vyzdvihl velice zdatný a vyspělý textový projev a jeho editaci. Texty jsou věcné, ale ne neosobní. Ani to, že obsahují velké množství odborných a technických údajů jim neubírá na čtivosti a atraktivitě. Funguje v nich kontinuita vyprávění, mají velmi dobře nastavené délky, a umí akcentovat podstatné.

Je také nutné ocenit výběr a rešerši obrazových materiálů s ohledem na možnost jejich následné publikace. Všechny otisklé materiály pochází z archivů, u kterých není problém s pozdějším licencováním.

Svou kritiku směřuji k těmto věcem:

- Jako velmi slabé považuji zpracování typografických detailů v sazbě. V celé knize se v sazbě vyskytuje neúnosné množství dělení slov na konci řádku a řada zbytečných typografických chyb.
- V rámci editace bych doporučil, aby se v různých sekcích neopakovali stejná fakta, případně je na určitém místě rozvedl a jinde na ně pouze odkazoval.
- Věřím, že časová osa by šla zpracovat ještě o něco přehledněji, aby v ní nekolidovaly detaily střetu linek s nápisy a opticky se vyvážily síly linek a řezů písma .
- Rozpačitě působí v časové ose roky, kdy se nic neděje, nebo pouze pokračuje kontinuální aktivita let jiných (jedná se o roky 1952, 1972, 1973). Tím, že na ose nejsou důsledně zastoupeny všechny roky pro toto řešení nevidím opodstatnění.
- Měla by být sjednocena forma a pořadí číslování jednotlivých událostí v rámci celé knihy. Na některých stranách jsou posloupně číslovány nejdříve události vážící se k USA, poté až události patřící k SSSR. Jinde jsou číslovány čistě chronologicky. Takové řešení je s ohledem na dominanci časové osy smysluplnější. Stejně tak by dramaturgii obsahu prospělo, kdyby vysvětlující dvojstránkové medailonky byly umístovány vždy až za dvojstranu časové osy, na které jsou vyznačeny. (např. tragédie posádky Apollo 1 předbíhá samotnou událost na časové ose).

I přes výše zmiňované nedostatky se jedná o suverénní výkon, který objemem své práce i svou koncepcí převyšuje obvyklá zpracování bakalářských prací. Jana si navíc dobře uvědomuje, že předkládaný výsledek je pouze první fáze v cestě za touženým vydáním publikace ve velkém nákladu. Drží ale v rukou velmi přesvědčivou maketu s ujasněnou koncepcí, která určitě dobře poslouží při hledání spolupracovníků a přesvědčování nakladatelů. Moc se těším, až knihu Space Race najdu na pultech knihkupectví. Určitě si to zaslouží!

Otázky k rozpravě:

Své otázky bych směřoval k budoucnosti knihy:

- Kde vidíš mezery, které by bylo třeba v knize upravit, posunout?
- Kdo je v hodným nakladatelem pro takovouto publikaci? Je dobré se držet českého trhu, nebo naopak v návaznosti na téma zkusit udělat její anglickou verzi?
- Do jaké míry zvažuješ financování projektu pomocí crowdsourcingových nástrojů (mají pro i proti)

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

A

Posudek vypracoval(a):

MgA. Matěj Hanauer

Datum:

31. 5. 2019